

Határtalan Régészet

Régészeti ismeretterjesztő magazin

Megjelenik: negyedévente
Ára: 890 Ft
Előfizetésben: 750 Ft

Főszerkesztő, szerkesztőségvezető
Felföldi Szabolcs

Szerkesztőségi referens, szakmai koordinátor
Bácsmegi Gábor

Szerkesztő
Szilágyi Kata

Képszerkesztő
Litauskzi Zoltán
Keresztes Noémi Ninetta

Olvasószerkesztő, korrektor
Széll Katalin

Grafika, nyomdai előkészítés
Magyar Milán (Móra Ferenc Múzeum)
Donka Gergely (Móra Ferenc Múzeum)

Szerkesztőség
Cím: 6720 Szeged, Roosevelt tér 1–3.
Telefon: +36-62-549-040
Fax: +36-62-549-049
E-mail: info@mfm.u-szeged.hu

A magazin hivatalos weboldala
www.hatartalanregeszet.hu

A magazin Facebook-oldala
www.facebook.com/hatartalanregeszet

Kiadja
Móra Ferenc Múzeum, 6720 Szeged, Roosevelt tér 1–3.

Felelős kiadó
Fogas Ottó igazgató

Nyomdai kivitelezés
Generál Nyomda Kft., 6728 Szeged, Kollégiumi út 11/h

Felelős vezető
Hunya Ágnes

Terjesztés
LAPKER Zrt. országos hálózatán keresztül,
Relay, Inmedio üzletekben, hipermarketekben és üzletláncokban,
kiemelt postahivatalokban

Terjesztés gondozása
HÍRVILÁG Press Kft.
Telefon/fax: +36-1-411-0491
E-mail: hirvilag.press@hirvilagpress.com

Előfizetésben terjeszti
Magyar Posta Zrt. Hírlap Igazgatóság,
Postacím: 1900 Budapest

Előfizethető az ország bármely postáján,
a hírlapot kézbesítőknél, valamint megrendelhető:

e-mailben a hirlapelofizetes@posta.hu címen
és telefonon a +36-80-444-444-es számon.

továbbá a szerkesztőségben:
e-mailben a hatartalanreg@gmail.com címen
és telefonon a +36-20-310-8707-es számon.

Észrevételeiket a +36-1-767-8262-es számon jelenthetik be.

Éves előfizetési díj: 3.000 Ft

Hirdetéssel kapcsolatos információ
+36-20-221-9299

Terjesztéssel és előfizetéssel kapcsolatos információ
+36-20-310-8707

ISSN 2416-3074

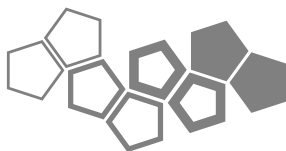

Árkok, erődök, várak

Az emberi faj fennmaradásának és sikereinek egyik okaként a közösségként való együttműködést és az erre irányuló törekvést szokták megnevezni a kutatók. Ugyanakkor már az őskor folyamán eljött az a pillanat is, amikor az együttműködő közösségek (vagy azok vezetői) meg kívánták védeni

magukat más, rájuk (illetve szállásterületeikre, földjeikre, állatállományukra, egyéb javaikra stb.) veszélyt jelentő közösségektől. Mindez törvényszerűen az első megerősített vagy erődített települések, később önálló erősségek megszületéséhez vezetett. Olyan építmények voltak ezek, amelyek építéséhez széles körű társadalmi összefogásra és együttműködésre volt szükség. Különösen a bronzkor időszakától kezdve Magyarország területén is sorra épültek az akkor még leginkább földből és fából készült erődítmények, melyeket újabb és újabb, az ókortól és különösen a középkortól kezdődően már többnyire kőből vagy más építőanyagokból készült építmények követtek. Ezek a gyakorta a tájat is alapvetően átformáló izgalmas építmények máig sokak képzeletét gyújtják lánggra. A *Határtalan Régészet* decemberi száma csokorba gyűjti azokat a friss kutatási eredményeket, melyeket a Kárpát-medencei őskori erősségek, római erődítmények, illetve középkori várak kutatásával kapcsolatban ért el a hazai régészeti kutatás, de kitekintünk a Kárpát-medencéből is, hiszen a Kréta szigetén álló velencei erődítmények nyomába is eredünk. De szó esik még egy kósza csontfésűről, egy udvarház csodálatos kályháiról és egy Árpád-házi herceg maradványai utáni izgalmas nyomozásról is. A kiváló szerzők tollából született cikkeket több esetben is modern 3D-s rekonstrukciók sorával tettük érthetőbbé és még látványosabbá! Azt hiszem, most is megéri velünk tartani!

Felföldi Szabolcs
Főszerkesztő

◆ Címlapsztori	5
Polgár-Csőszhalom – RACZKY PÁL	5
Az Alföld első földművei – ANDERS ALEXANDRA	10
Titokzatos felszín alatti „földkörök”, avagy a lengyeli kultúra körárkai – TOKAI ZITA MÁRIA	14
Szilvásvár-Kelemenszéke – V. SZABÓ GÁBOR – BÍRÓ PÉTER.	20
Egy római erődítmény Székelyföldön – PÁNCZÉL SZILAMÉR PÉTER.	28
A borsodi földvár – WOLF MÁRIA.	33
Sajónémeti huszita vára – SZÖRÉNYI GÁBOR ANDRÁS.	38
Az Alföld legrégebb középkori téglavára: Gyula – FELD ISTVÁN	43
Vár a város alatt – MOLNÁR CSILLA – FOGAS OTTÓ	49
◆ Kontextus	54
Óföldrék erődített temploma – BÉRES MÁRIA.	54
Velencei várak Krétán – BÁCSMEGI GÁBOR.	59
◆ Lelő-hely	64
Az utolsó mecseki üveghuta története – GALLINA ZSOLT – GULYÁS GYÖNGYI.	64
Mérnöki tudomány az újkőkorbán – MARTON TIBOR – OROSS KRISZTIÁN	69
Szarvaskő vára a Bakonyban – ILON GÁBOR	72
◆ Archeokaland	76
Egy „kőszá” csontfésű az optikai kábel alól – PINTYE GÁBOR	76
„A téma az út mellett hevert...” – ANTONI JUDIT	80
80 év után kerültek elő az Árpád-házi herceg elveszettnek hitt csontmaradványai – BERNERT ZSOLT – BUZÁR ÁGOTA.	84
◆ Blogoló	88
A külsővati nemesi udvarház kályhái – ILON GÁBOR.	88
◆ Mizújs?	91
Rövid hírek a világból – BÁCSMEGI GÁBOR.	91
◆ Indiana Jones és barátai	94
A téridő vándorai – FELDŐLDI SZABOLCS – FEKETE BRIGITTA.	94
Játék – SZILÁGYI KATA	97
Recept – Máj sörrel vagy borral – ZAY ORSOLYA.	98

